

FİLDİŞİ SAHİLİ BİLGİ NOTU

ŞUBAT
2022

GÜNCEL VERİLER

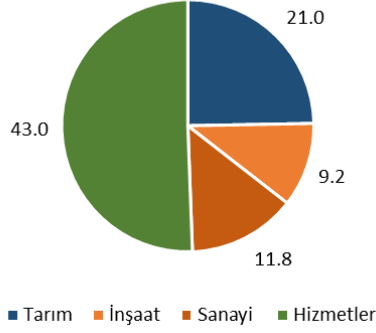
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2019	2020	2021
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	58,5	61,1	68,8
Büyüme	%	6,2	2,0	6,0
Nüfus	Milyon Kişi	26,3	27,0	27,7
Kişi Başı Gelir	USD	2.230	2.281	2.489
Enflasyon	%	1,6	2	2
İşsizlik Oranı	%	3,3	3,5	3,1
Cari Denge / GSYH	%	-2,3	-3,5	-3,8
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-0,9	-6,3	-4,3
İhracat	Milyar USD	12,9	12,5	-
İthalat	Milyar USD	10,7	10,5	-

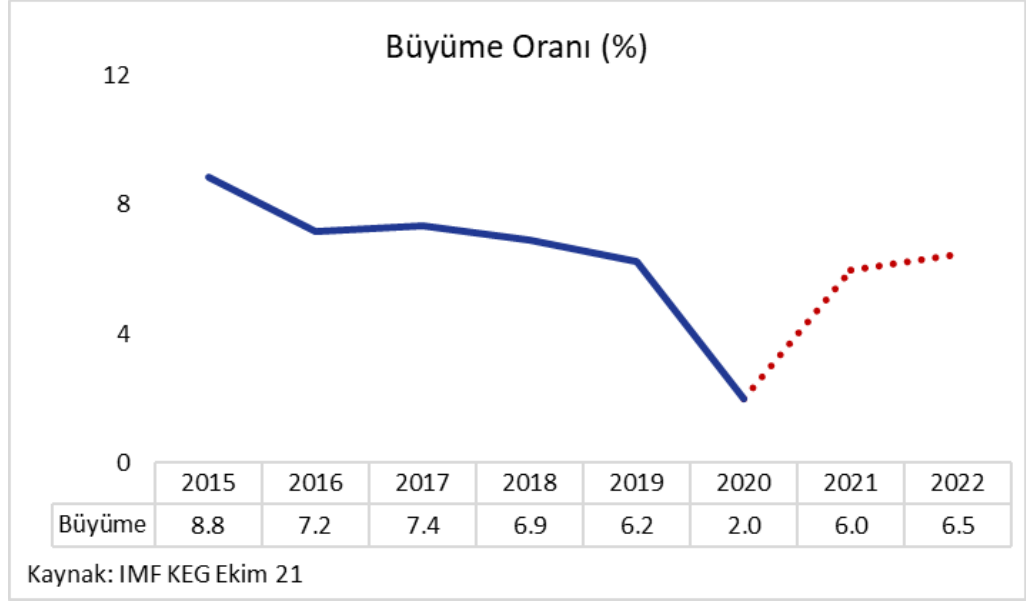
Kaynak: IMF KEG Ekim 21, Fitch Connect, Trademap

1. FİLDİŞİ SAHİLİ EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Sektörlerin GSYH Payları (%)

- 25 milyon nüfuslu Fildişi Sahili'nde nüfusun çoğu ülkenin güney kıyı bölgesinde yoğunlaşmıştır. Genç nüfusa sahip Fildişi Sahili'nde nüfusun yaklaşık %40'ı 15 yaş altında olup medyan yaşı 20 yaşın altında seyretmektedir. Ülkedeki en büyük etnik grup Akanlardır ve nüfusun %42'sini oluşturmaktadır. Bunu %25 nüfusla Mandeler, %18 nüfusla Voltaicler ve %11 nüfusla da Krulular takip etmektedir. Komşu ülkelerden özellikle Burkina Faso, Mali, Liberya, Gana'dan çok fazla göç almaktadır. Ülkede zaman zaman etnik çatışmalar da yaşanmaktadır.
- Dünyanın en büyük kakao çekirdeği üreticisi olan Fildişi Sahili'nde yılda 1,5 milyon ton üretim gerçekleştirilmektedir. Son on yılda, yıllık ortalama 1,2-1,4 milyon ton arasında üretim yapılmaktadır. Fildişi Sahili tatlı patates ve kaju fıstığında dünyanın üçüncü büyük üreticisi konumundadır. Aynı zamanda kola cevizinde dünyanın en büyük ikinci, Brezilya cevizinde ise en büyük üçüncü üreticisidir. Ayrıca dünyadaki en iyi 15 kahve üreticisi içinde yer alan Fildişi Sahili, palm yağında da dünyada yedinci büyük üreticidir.
- Fildişi Sahili'nin ekonomisi büyük ölçüde tarıma ve buna bağlı faaliyetlere dayalıdır. Kakao çekirdeği, kahve ve palm yağında dünyanın en önemli ihracatçısı olduğundan ekonomisi bu ürünlerin uluslararası fiyat dalgalanmalarından ve iklim koşullarından etkilenmektedir. Tarım ürünlerinin yanında ülke ekonomisine altın üretiminin katkısı da oldukça fazladır.
- Fildişi Sahili, Batı Afrika Ekonomik ve Para Birliği'nin (WAEMU) en büyük üye ülkesi olup, 2011 yılına kadar kişi başına gelirden pozitif büyüme elde eden Fildişi Sahili, 2011 yılında yaşanan iç savaş nedeniyle reel GSYH'si %4,7 daralmıştır. Son dönemde %6-8 aralığında büyüyen ekonominin, 2020 yılında pandeminin etkileri sebebiyle büyümesi %2 seviyesine gerilemiştir. Pandemi sonrası dönemde ise ülkenin kısa sürede toparlanarak tekrar %6'nın üzerinde büyümesi öngörülmektedir.

2. SWOT ANALİZİ (FITCH)

Güçlü Yanlar

- Fildişi Sahili, küresel kakao arzının yaklaşık %40'ını tek başına sağlayarak dünyanın en büyük kakao üreticisidir.
- Fildişi Sahili, Union Economique et Monétaire Ouest Africaine'nin (UEMOA) döviz kuru kuralları aracılığıyla para birimi euro'ya sabitlendiği için enflasyon ve döviz cinsi borçlanma noktasında riskleri düşüktür.

Zayıf Yanlar

- Fildişi Sahili'nin ekonomisi büyük ölçüde tarım sektörüne bağımlıdır. Bu, ülkeyi uluslararası tarımsal emtia fiyatlarındaki herhangi bir düşüşün yanı sıra hava koşullarına karşı savunmasız bırakmakta ve herhangi bir zayıf hasat ihracat gelirlerini önemli ölçüde etkilemektedir.
- Fildişi Sahili, seçim sonrası şiddetten kurtulmuş olsa da ülke kırılganlığını koruyor. Ülkenin siyasi istikrarı konusundaki belirsizlik yatırımları azaltabilir ve turizm gibi sektörlerin gelişmesini engelleyebilir.

Fırsatlar:

- Fildişi Sahili, kakao sektöründe iddialı reformlara girişti. Yaşlanan ağaçların ve yükselen uluslararası rekabetin yaşandığı bir dönemde, tek bir kakao otoritesinin oluşturulması ve yetiştiriciler için garantili bir fiyatın uygulanması sektör için olumlu bir görünüm oluşturmaktadır.
- Ülke, denize kıyısı olmayan UEMOA ülkeleriyle olan bağlantılarından yararlanarak, bu ülkelerin Avrupa ve Asya'ya ihracatı için bir aktarma merkezi haline geliyor.

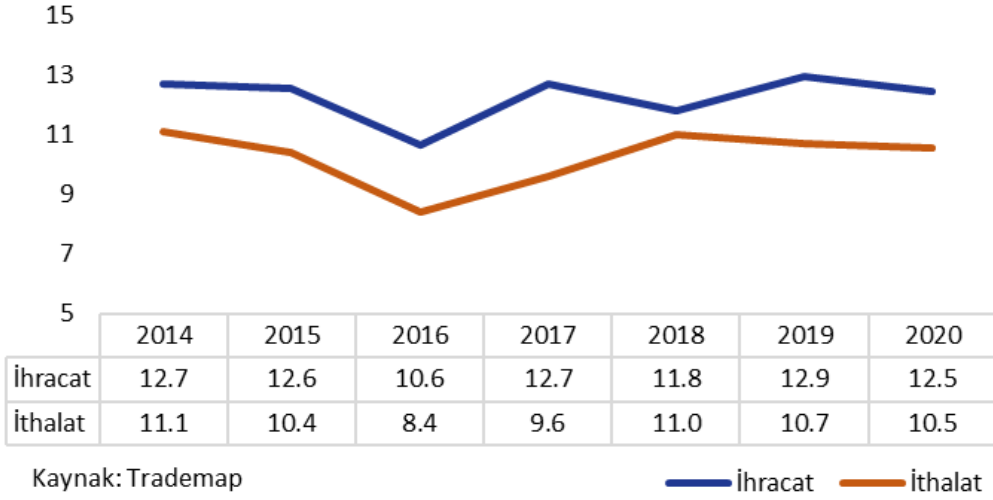
Tehditler:

- Komşu ülkelerde tarımın daha fazla sanayileşmesi - özellikle Gana'nın rekabetçi bir kakao ihracat sektörünü geliştirmesi - Fildişi Sahili'nin bu önemli sektördeki rekabet avantajı için bir zorluk oluşturmaktadır.
- Fildişi Sahili'nin ekonomik faaliyeti, komşu Sahel ülkelerinde bulunan teröristlerin faaliyetleriyle sekteye uğrayabilir.

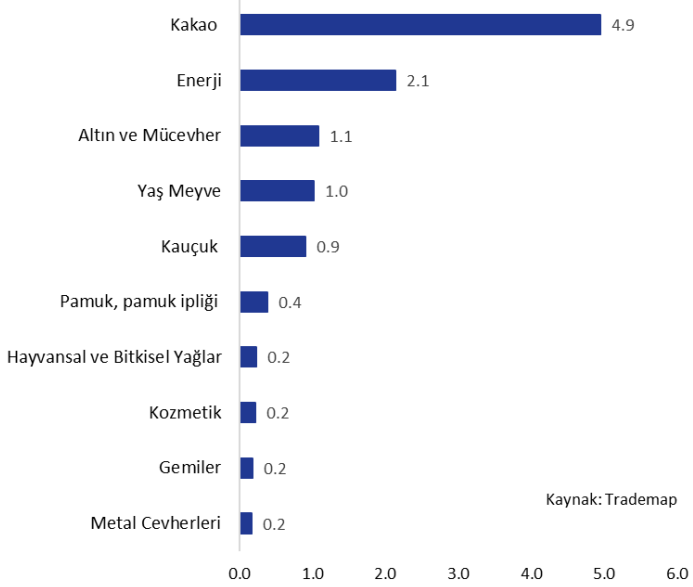
3. DIŞ TİCARETİ

- Fildişi Sahili'nin ihracatı son beş yılda %17 artarak 2020 yılında 12,5 milyar USD olarak gerçekleşirken ithalatı ise aynı dönemde %25 artarak 10,5 milyar USD seviyesine yükselmiştir. Bu dönemde ihracatın artmasında enerji, altın ve kauçuk sektörlerindeki ihracat artışları etkili oldu. İthalatın tarafında ise enerji, hububat ve elektrikli cihazlar ithalatındaki artışlar ön plana çıkmıştır.
- Fildişi Sahili ihracatında Hollanda, ABD, Fransa ve Malezya toplam ihracatın yaklaşık %30'unu oluştururken, bu ülkeleri Vietnam, Mali ve İspanya izlemektedir. İthalat tarafında ise Çin %17'lik payla ilk sırada yer alırken, Nijerya %14 payla ikinci, Fransa ise %11 payla üçüncü sırada yer almaktadır. Türkiye, Fildişi Sahili'nin en çok ihracat yaptığı 22. en çok ithalat yaptığı 6. ülkedir.
- Fildişi Sahili'nin ihracatında kakao tek başına toplam ihracatın %40'ını oluştururken, kakaodan sonra enerji, altın ve yaş meyve Fildişi Sahili'nin en çok ihracat yaptığı sektörler olarak öne çıkmaktadır. İthalat tarafında ise enerji toplam ithalatın %20'sini oluştururken, enerjiyi makinalar, hububat ve elektrikli cihazlar ithalatı takip etmektedir.

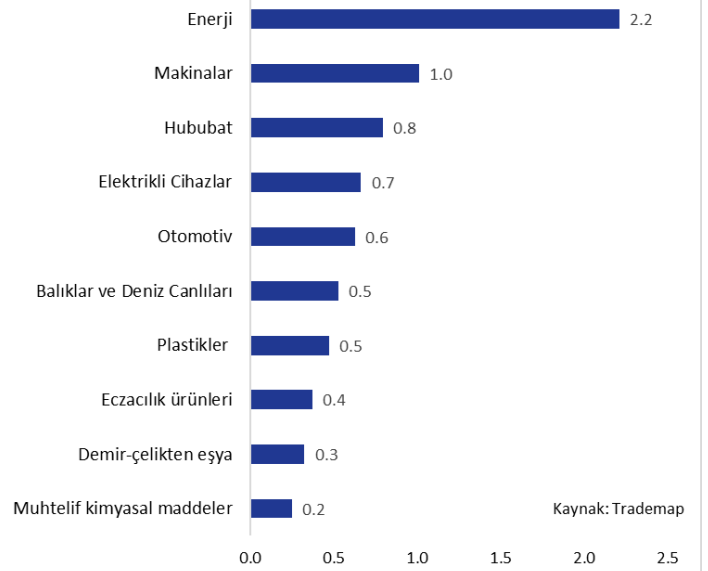
Fildişi Sahili Dış Ticareti (Milyar USD)

Fildişi Sahili İhracatı (2020, Milyar USD)

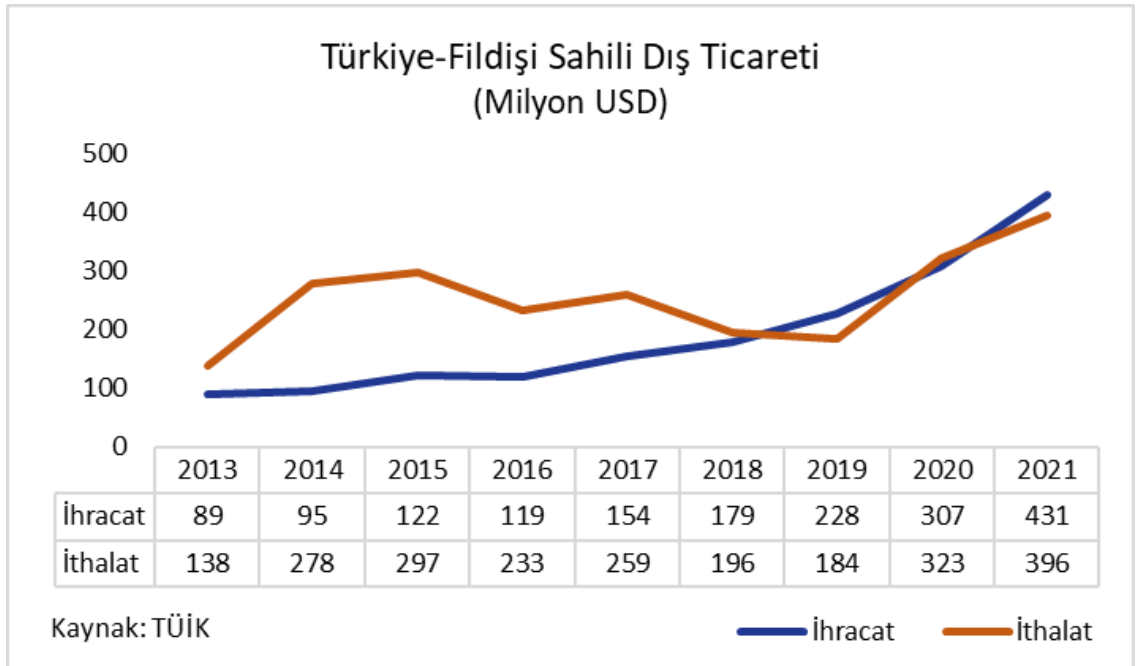

Fildişi Sahili İthalatı (2020, Milyar USD)

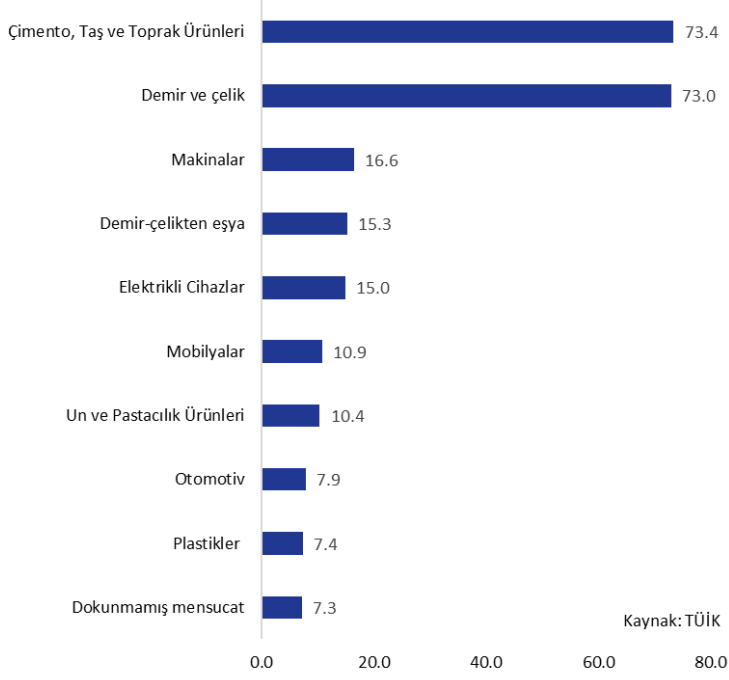

4. TÜRKİYE- FİLDİŞİ SAHİLİ TİCARETİ

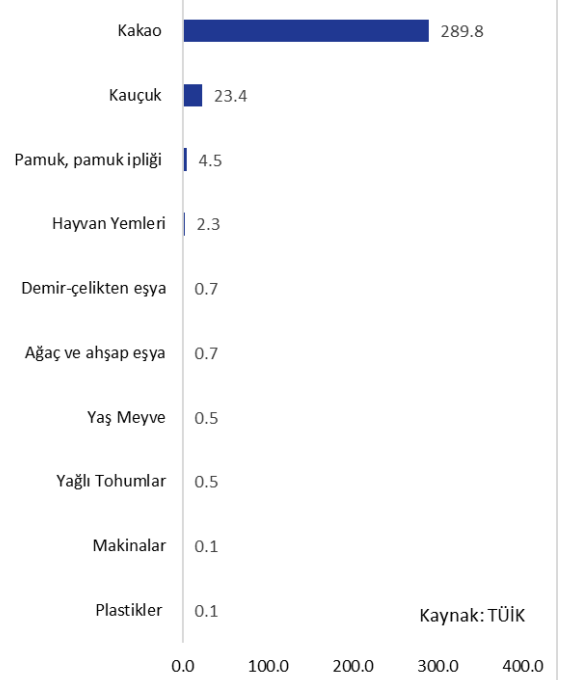
- Türkiye ile Fildişi Sahili arasındaki ticarete dengeli bir görünüm göze çarpmaktadır. Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne ihracatı son beş yılda %262 artarak 2021'de 431 milyon USD ile şimdiye kadarki en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Aynı dönemde, Türkiye'nin Fildişi Sahili'nden ithalatı ise %70 artarak 396 milyon USD ile en yüksek seviyesine ulaşmıştır.
- Pandeminin etkili olduğu 2020 yılına kıyasla 2021 yılında Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne ihracatı %40 artarken Türkiye'nin Fildişi Sahili'nden ithalatı ise %23 artmıştır.
- Son 5 yılda Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne ihracatının artmasında çimento, demir-çelik, makine ve elektrikli cihazlar ihracatının ciddi ölçüde yükselmesi etkili oldu. Özellikle demir-çelik ihracatı bu dönemde sıçrama yapmıştır. 2021 yılında da başta demir-çelik, elektrikli cihazlar ve hububat olmak üzere en çok ihracat yaptığımız kalemlerin tümünde ihracat artışı yaşanmıştır.
- Türkiye'nin Fildişi Sahili'nden ithalatında ise kakao yaklaşık %90 paya sahip olurken, geçtiğimiz 5 yılda Türkiye'nin kakao ithalatı %30 artış göstermiş, bununla birlikte Fildişi Sahili'nden kauçuk ithalatı artarken aynı ölçüde pamuk ithalatı ise gerileme kaydetmiştir.

Türkiye'nin Fildişi Sahili'ne İhracatı (ÖTS, Milyon USD)

Türkiye'nin Fildişi Sahili'nden İthalatı (ÖTS, Milyon USD)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr